

Spis programów

1. Obliczenie wartości bezwzględnej 64-bitowej liczby całkowitej spod adresu ZMIENNA (dwie wersje).	2
2. (2A) Obliczanie NWP 32-b liczb naturalnych ZA i ZB wg wzoru Euklidesa ($NWP(a,b)=NWP(b, a \bmod b)$).	2
3. Szacowanie $\sqrt{}$ z 64-b liczby naturalnej spod adresu ZMIENNA wg zależności $1+3+5+\dots+(2n-1) = n^2$	2
4. Obliczenie wariacji $V(n,k)=n!/(n-k)!$ (silnia, gdy $k=1$), n – w ecx, k – w esi, $V(n,k)$ w eax	2
5. Obliczenie kombinacji $C(n,k) = n!/[k!(n-k)!]$, : n – liczba z rejestru ecx, k – liczba z rejestru esi, wynik w eax algorytm: $C(n,k) = \{ [\dots \{ [(n*(n-1)/2)*(n-2)/3]*(n-3)/4 \dots]*(n-k+1)/(k-1) \}*(n-k+1)/k$	3
6. Wyszukiwanie największej całkowitej z liczb 64-bitowych umieszczonych w tablicy LICZBY (<i>big endian</i>):	3
7. Obliczenie N -tej liczby Fibonacciego.....	3
8. Szyfr Cezara: tekst w buforze TEKST, ostatni znak NULL (kod 0), klucz w cl, szyfrogram w buforze CEZAR	4
9. Obliczenie wartości liczby wprowadzanej jako sekwencja cyfr ASCII (z bufora LICZBA).....	4
10. Mnożenie 64-b liczb naturalnych (opcja: całkowitych w U2) danych pod adresami MNOŻNA i MNOŻNIK.....	4
11. Generowanie liczb pierwszych $<2^{32}$ wg.algorytmu „sito Eratostenesa” (usuwanie z listy wielokrotności liczby p). ..	5
12. Mnożenie 64-b liczb naturalnych (opcja: całkowitych w U2) danych pod adresami MNOŻNA i MNOŻNIK.....	5

IA-32 – główne różnice składni asemblera Intel / Borland [MS DOS / Windows] oraz AT&T [UNIX / Linux]

(UWAGA: jeden operand musi być rejestrem, chyba że src jest stałą)

IA-32	Intel/Borland [Windows]	AT&T [UNIX / Linux]
lista argumentów w zapisie działania "op" dst:= dst (op) src	op dst, src	opl src, dst opb src(b), dst(b)
nazwa rejestru	(32b) eax, ebx, ... (16b) ax, bx, ... (8b) al, ah, bl, bh	(32b) %eax, %ebx, ... (16b) — (brak) (8b) %al, %ah, %bl, %bh,...
stałe: dziesiętne szesnastkowe binarne symboliczne (CONST, STALA,)	1654, -27531, 1011d 1234h, 0ABCh, 101h 0100b, 101111b SCONST, STALA	1654, -27531, 1011, 0d-1012 0x1234, 0xABC, 0x101, 0x-ABC 0b0100, 0b101111 \$CONST, \$STALA
atrybuty zmiennej: nr segmentu offset (adres) wartość typ (jedn. liczba bajtów) rozmiar	seg ZMIENNA offset ZMIENNA ZMIENNA (w deklaracji: DB, DW, DD,...) size ZMIENNA (w jednostkach rozmiaru)	(brak, model liniowy pamięci) \$ZMIENNA ZMIENNA (w deklaracji: .byte, .long, .ascii) (SIZE_ZM =. – ZMIENNA) (w bajtach, . – wskaźnik lokacji, wyrażenie musi być tuż po deklaracji
wartość elementu zmiennej indeksowanej spod wskazanego adresu (zapis trybu adresowania)	ZMIENNA[ebx, edx*4] [ebx, edx*4] [edx*4], ZMIENNA[edx*4] [ebx], ZMIENNA[ebx], ZMIENNA+5	ZMIENNA(%ebx,%edi,4) (%ebx,%edi,4) (,%edi,4), ZMIENNA(%edi,4) (%edi), ZMIENNA ZMIENNA+5

ARCHITEKTURA KOMPUTERÓW – proste algorytmy (x86/Pentium – składnia Intel/Borland)

1. Obliczenie wartości bezwzględnej 64-bitowej liczby całkowitej spod adresu ZMIENNA (dwie wersje).

(etykieta)	rozkaz	komentarz
(copy:)	mov eax, ZMIENNA	; przekopiowanie, jeśli wynik ma być w innej zmiennej
	mov ABS-ZM, eax	
	mov eax, ZMIENNA+4	
	mov ABS-ZM+4, eax	; poniżej dwa warianty algorytmu
	or eax, eax	; czy ZMIENNA jest dodatnia?
	jns wynik	
a)	xor eax, eax	; zero (przygotowanie działania $0 - ZMIENNA$)
	sub eax, ABS-ZM	; odejmowanie i zapis $ABS-ZM = 0 - ZMIENNA$
	mov ABS-ZM, eax	
	mov eax, 0	
	sbb eax, ABS-ZM+4	
	mov ABS-ZM+4, eax	; wynik w ABS-ZM
albo b)	not ABS-ZM	; negowanie niższych bitów
	not ABS-ZM+4	; negowanie wyższych bitów
	mov eax, 1	;
	add ABS-ZM, eax	; dodanie "1"
	adc ABS-ZM+4, eax	; wynik w ABS-ZM
wynik:	(into)	; niewykonalne jeśli $ZMIENNA = 8000\ 0000\ 0000\ 0000$

2. (2A) Obliczanie NWP 32-b liczb naturalnych ZA i ZB wg wzoru Euklidesa ($NWP(a,b)=NWP(b, a \bmod b)$).

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov ebx, ZB	; ecx:ebx= mniejsza =ZBB (jeśli nie, będą przestawione)
	mov eax, ZA	; edx:eax= większa =ZAA
licz:	mov edx, 0	; dzielna (a) w eax, dzielnik (b) w ebx
	div ebx	; reszta (a mod b) w edx, zbędny iloraz w eax
	xchg ebx, eax	; teraz dzielnik (b) będzie dzielną w eax
	xchg ebx, edx	; reszta (a mod b) będzie dzielnikiem w ebx, ... zbędny iloraz w edx
	and ebx, ebx	; czy reszta=0, jeśli tak, to NWP jest w eax, reszta jest teraz w ebx
	jnz licz	; licz dopóki reszta $\neq 0$, jeśli =0, to wynik: NWP(a,b) jest w eax

3. Szacowanie $\sqrt{}$ z 64-b liczby naturalnej spod adresu ZMIENNA wg zależności $1+3+5+\dots+(2n-1) = n^2$

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov eax, -1	$(\dots(((ZMIENNA-1) \ll 3) \ll 3) \ll 3) \dots) - (2ND-1) \ll 3$
	mov edx, -1	; ND = (edx:eax) - 1 – kolejna nieparzysta
	mov ecx, -1	; SQRT = -1 ($ZMIENNA < 2^{64} \rightarrow SQRT < 2^{32}$)
cykl:	add eax, 2	; ND = ND+2 (następna nieparzysta)
	adc edx, 0	
	inc ecx	; SQRT = SQRT+1 (liczba składników sumy nieparzystych)
	sub ZMIENNA, eax	
	sbb ZMIENNA+4, edx	
9	jge cykl	; wynik SQRT (ZMIENNA) w ecx, korekta zbędna

4. Obliczenie wariacji $V(n,k)=n!/(n-k)!$ (silnia, gdy $k=1$), n – w ecx, k – w esi, $V(n,k)$ w eax

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov eax, ecx	; n w ecx, k w esi, kopia ecx do eax
	and eax, eax	;
	jz end	; sprawdzenie, czy $n=0$, wtedy $V(0,k) \stackrel{df}{=} 0$
	sub esi, ecx	; $(k-n)$ do esi
	neg esi	; $n-k$ w esi $[-(k-n)]$
	mov eax, 1	; początkowy iloczyn ($i=n$)
licz:	mul ecx	; mnożenie przez bieżący czynnik i
	dec ecx	; kolejny czynnik ($i-1$)
	cmp ecx, esi	; czy ostatni mnożnik
	jgt licz	; jeśli $i > n-k$ licz dalej, jeśli $i = n-k$ zakończ liczenie
(check:)	and edx, edx	; sprawdź, czy iloczyn jest 32-b (w eax – edx:eax = 0:eax)
	jnz error	; przekroczony zakres, wynik $> 2^{32}$
end:		;

ARCHITEKTURA KOMPUTERÓW – proste algorytmy (x86/Pentium – składnia Intel/Borland)

5. Obliczenie kombinacji $C(n,k) = n!/[k!(n-k)!]$, : n – liczba z rejestru ecx, k – liczba z rejestru esi, wynik w eax
 algorytm: $C(n,k) = \{ [\dots \{ [(n*(n-1)/2)*(n-2)/3] * (n-3)/4 \dots] * (n-k+1)/(k-1) \} * (n-k+1)/k$

(etykieta)	rozkaz	komentarz
(prep:)	mov ebx, esi	; argument k do ebx
	add ebx, ebx	; oblicz $2k$
	sub ebx, ecx	; oblicz $2k-n$
	jle hop	; jeśli $k \leq n/2$ przeskocz
	sub esi, ebx	; zastąp k przez $k-(2k-n) = n-k$
	mov eax, 0	; $C(n,k) = 0$ gdy $k > n$
	jlt end	; koniec gdy $k > n$
hop:	mov eax, 1	; $C(n,k) = 1$ gdy $k=0$ lub $n-k=0$
	and esi, esi	
	jz end	
	mov edx, 0	; n jest w ecx, k lub $n-k$ jest w esi
	mov ebx, 1	
	mov eax, ecx	; n do eax
comb:	dec ecx	; kolejny czynnik $(n-i)$ iloczynu
	mul ecx	
	inc ebx	; kolejny dzielnik $i+1$
	div ebx	; $C(n,i+1) = C(n,i)*(n-i)/(i+1)$
(check:)	and edx, edx	; sprawdź, czy iloczyn jest w eax (edx:eax = 0:eax)
	jnz error	; przekroczony zakres, wynik $> 2^{32}$
	cmp ebx, esi	; jeśli $i+1 < k$, kontynuuj
	jlt comb	
end:		; wynik w eax

6. Wyszukiwanie największej całkowitej z liczb 64-bitowych umieszczonych w tablicy LICZBY (*big endian*):

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov edx, [LICZBY]	; edx = max-liczba _H
	mov eax, [LICZBY+4]	; eax = max-liczba _L
	mov esi, 2	
	mov ecx, ILE-1	
	jcxz koniec	
pocz:	inc esi	
	mov ebx, [LICZBY+4*esi]	; ebx = kolejna _H
	mov ebp, [LICZBY+4+4*esi]	; ecx = kolejna _L
	cmp edx,ebx	
	jgt cykl	; powtórz gdy max-liczba > kolejna
	jne dalej	; czy kolejna jest większa?
	cmp eax,ebp	
	jge cykl	; kolejna nie większa od max-liczby
dalej:	mov edx, ebx	; kolejna jest większa od max-liczby, więc przestaw
	mov eax, ebp	
cykl:	inc esi	
	loop pocz	; powtórz jeśli nie przeszukano całego zbioru, max w edx:eax

7. Obliczenie N -tej liczby Fibonacciego

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov ecx, N	; N – liczba naturalna (>0)
	mov eax, 0	; wartość początkowa $F(0)=0$
	mov ebx, 1	; $F(1)=1$
	cmp ebx, N	; czy $N=1$
	je out	
fibonac:	add eax, ebx	; akumulacja: $F(i-1)$ w eax, $F(i)$ w ebx, $F(i+1)$ do eax
	xchg ebx, eax	; zamień $F(i+1)$ z $F(i)$
	loop fibonac	; zmniejsz licznik i sprawdź, czy ostatnia
out:		; $F(N)$ w ebx zaś $F(N-1)$ w eax

ARCHITEKTURA KOMPUTERÓW – proste algorytmy (x86/Pentium – składnia Intel/Borland)

8. Szyfr Cezara: tekst w buforze TEKST, ostatni znak NULL (kod 0), klucz w cl, szyfrogram w buforze CEZAR

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov esi, offset TEKST	; usuwanie spacji (0x20 = ' ' = SP)
	mov edi, offset CEZAR	;
pocz:	mov al, [esi]	;
	inc esi	;
	cmp al, 0	;
	jeq end	;
	or al, 20h	; wszystkie cyfry małe (maska 0010 0000)
	cmp al, ' '	; usuwanie spacji
	jeq pocz	;
	add al, cl	;
	cmp al, 'z'	;
	jle omijaj	;
	sub al, 1Ah	; (1Ah=26 liter w alfabecie)
omijaj:	mov [edi], al	;
	inc edi	;
	jmp pocz	;
end:	mov [edi], al	; znak końca (NULL) do bufora szyfrogramu

9. Obliczenie wartości liczby wprowadzanej jako sekwencja cyfr ASCII (z bufora LICZBA)

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	mov ebx, 10	; max 9 cyfr, SIZE – rozmiar liczby, max. 9 cyfr
	mov eax, 0	;
	mov esi, 0	;
pocz:	mov cl, LICZBA [esi]	;
	and ecx, 0Fh	;
	add eax, ecx	;
	mul ebx	;
	inc esi	;
	cmp esi, SIZE	;
	jlt pocz	;

10. Mnożenie 64-b liczb naturalnych (opcja: całkowitych w U2) danych pod adresami MNOŻNA i MNOŻNIK.

(etykieta)	rozkaz	komentarz
		; całkowite: $A \cdot M = (A_+ - 2^{63}) \cdot (M_+ - 2^{63}) = A_+ \cdot M_+ - 2^{63} (A_+ + M_+) + 2^{126}$
	mov eax, MNOŻNA	; $A \cdot M = A_L \cdot M_L + 2^{32} (A_H \cdot M_L + A_L \cdot M_H) + 2^{64} (A_H \cdot M_H)$
	mul MNOŻNIK	; edx:eax = $(A_L \cdot M_L)_H : (A_L \cdot M_L)_L$
	mov ILOCZYN, eax	; $ILOCZYN_{LL} = \text{eax} = (A_L \cdot M_L)_L$ (gotowe $(A \cdot M)_{LL}$)
	mov ebx, edx	; ebx: = $(A_L \cdot M_L)_H$ (do dalszego przetwarzania)
	mov eax, MNOŻNA+4	
	mul MNOŻNIK	; edx:eax = $(A_H \cdot M_L)_H : (A_H \cdot M_L)_L$
	add ebx, eax	; ebx: = $[(A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L] \bmod 2^{32}$
	adc edx, 0	; (bez przekroczenia zakresu, bo iloczyn $\leq (2^{32}-1)^2 = 2^{64} - 2^{33} + 1$)
	mov ecx, edx	; ecx = skorygowany $(A_H \cdot M_L)_H$
	mov eax, MNOŻNA	
	mul MNOŻNIK+4	; edx:eax = $(A_L \cdot M_H)_H : (A_L \cdot M_H)_L$
	add ebx, eax	; ebx: = $[(A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L] \bmod 2^{32} + (A_L \cdot M_H)_L \bmod 2^{32}$
	adc ecx, edx	; ecx = [skorygowany $(A_H \cdot M_L)_H$ + $(A_L \cdot M_H)_H$ + CY] $\bmod 2^{32}$
	mov ILOCZYN+4, ebx	; $ILOCZYN_{LH} = \text{ebx} = (A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L + (A_L \cdot M_H)_L$ (gotowe $(A \cdot M)_{LH}$)
	mov ebx, 0	
	adc ebx, 0	; przeniesienie na $ILOCZYN_{HL}$
	mov eax, MNOŻNA+4	
	mul MNOŻNIK+4	; edx:eax = $(A_H \cdot M_H)_H : (A_H \cdot M_H)_L$
	add eax, ecx	
	adc edx, ebx	
	mov ILOCZYN+8, eax	; $ILOCZYN_{HL}$
23	mov ILOCZYN+12, edx	; $ILOCZYN_{HH}$

ARCHITEKTURA KOMPUTERÓW – proste algorytmy (x86/Pentium – składnia Intel/Borland)

11. Generowanie liczb pierwszych $<2^{32}$ wg. algorytmu „sito Eratostenesa” (usuwanie z listy wielokrotności liczby p).

(etykieta)	rozkaz	komentarz
	cld	; k -zakres, $HK=k/2$, $SQK=\text{sqrt}(k)$, ERAT– tablica
	mov eax, -1	; edx – indeks wyszukiwania, eax – indeks bieżący, esi – nr liczby
	mov edi, offset ERAT	
	mov ecx, HK	
	rep stosd	; wypełnienie tablicy ERAT stałą „-1” (stała może być dowolna)
	mov esi, 0	; esi – indeks liczby pierwszej
	mov edx, 1	; edx – indeks bieżący
pocz:	mov ebx, edx	
	add ebx, ebx	
	add ebx, 1	; $ebx = 2*edx+1$
	cmp edx, SQK	
	jgt hop	
	mov eax, edx	
pet:	add eax, ebx	; indeksy komórek z wielokrotnościami l.p.
	mov [ERAT+4*eax], 0	; zerowanie
	cmp eax, HK	
	jlt pet	
hop:	inc esi	
	mov [ERAT+4*esi], ebx	; kolejna liczba pierwsza do kolejnej komórki ERAT (lub innej tab)
cykl:	inc edx	
	cmp [ERAT+4*edx], 0	
	jz cykl	
	cmp edx, HK	
	jlt pocz:	
25	mov ERAT, 2	

12. Mnożenie 64-b liczb naturalnych (opcja: całkowitych w U2) danych pod adresami MNOŻNA i MNOŻNIK.

(etykieta)	rozkaz	komentarz
		; całkowite: $A \cdot M = (A_+ - 2^{63}) \cdot (M_+ - 2^{63}) = A_+ \cdot M_+ - 2^{63} (A_+ + M_+) + 2^{126}$
	mov eax, MNOŻNA	; $A \cdot M = A_L \cdot M_L + 2^{32} (A_H \cdot M_L + A_L \cdot M_H) + 2^{64} (A_H \cdot M_H)$
	mul MNOŻNIK	; $edx:eax = (A_L \cdot M_L)_H : (A_L \cdot M_L)_L$
	mov ILOCZYN, eax	; $ILOCZYN_{LL} = eax = (A_L \cdot M_L)_L$ (gotowe $(A \cdot M)_{LL}$)
	mov ebx, edx	; $ebx = (A_L \cdot M_L)_H$ (do dalszego przetwarzania)
	mov eax, MNOŻNA+4	
	mul MNOŻNIK	; $edx:eax = (A_H \cdot M_L)_H : (A_H \cdot M_L)_L$
	add ebx, eax	; $ebx = [(A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L] \bmod 2^{32}$
	adc edx, 0	; (bez przekroczenia zakresu, bo $i \cdot l \leq (2^{32}-1)^2 = 2^{64} - 2^{33} + 1$)
	mov ecx, edx	; $ecx = \text{skorygowany } (A_H \cdot M_L)_H$
	mov eax, MNOŻNA	
	mul MNOŻNIK+4	; $edx:eax = (A_L \cdot M_H)_H : (A_L \cdot M_H)_L$
	add ebx, eax	; $ebx = [(A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L] \bmod 2^{32} + (A_L \cdot M_H)_L \bmod 2^{32}$
	adc ecx, edx	; $ecx = [\text{skorygowany } (A_H \cdot M_L)_H + (A_L \cdot M_H)_H + CY] \bmod 2^{32}$
	mov ILOCZYN+4, ebx	; $ILOCZYN_{LH} = ebx = (A_L \cdot M_L)_H + (A_H \cdot M_L)_L + (A_L \cdot M_H)_L$ (gotowe $(A \cdot M)_{LH}$)
	mov ebx, 0	
	adc ebx, 0	; przeniesienie na $ILOCZYN_{HL}$
	mov eax, MNOŻNA+4	
	mul MNOŻNIK+4	; $edx:eax = (A_H \cdot M_H)_H : (A_H \cdot M_H)_L$
	add eax, ecx	
	adc edx, ebx	
	mov ILOCZYN+8, eax	; $ILOCZYN_{HL}$
23	mov ILOCZYN+12, edx	; $ILOCZYN_{HH}$